

nt

naš tednik

LETO XXXX. Štev. 30 Cena 8,— šil. (200 din)
petek, 29. julija 1988

Poština plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt / Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt / Poštni urad 9020 Celovec

**Reportažo o
ljubljskem procesu
objavljamo
na straneh 8/9/10.**

Mešani pevski zbor „Rož“ in njegov zborovodja Lajko Milisavljevič sta o Dnevu vstaje slovenskega naroda prejela posebno priznanje za uspeli koncert „Ponižani in razžaljeni“, izveden v času kulturnih dnevov koroških Slovencev v Cankarjevem domu. V utemeljitvi žirije je med drugim rečeno: „Koncert je pomenil izpoved v nam nepozabnem jeziku dežel ter ljudi v okolju, kjer živijo. Koncert je lahko dozorel le ob vztrajnem, neprekinjenem triletнем delu zborovodje Milisavljeviča in članov celotnega zbora ter drugih sodelavcev. Ustvarili so zares umetniški in kulturni dosežek“.

Lajku Milisavljeviču in vsem, ki so doprinesli k uresničitvi tako zahtevne koncertno-gledališke zamisli, k visokemu priznanju iskreno čestitamo in želimo še mnogo ustvarjalnih uspehov. Dobitnik letošnjih Nagrad vstaje slovenskega naroda so Janez Vipotnik, Drago Novak, Ana Benedetič, Djuro Šmicberger in Jolka Milič.

Proces: Protest proti visokim kaznim

V četrtek je vojaško sodišče v Ljubljani obsodilo Ivana Borštnerja na štiri leta, Janeza Janšo in Francija Zavrla na leto in pol ter Davida Tasiča na pet mesecev zapora. Izreklo je, da so obtoženi krivi izdaje vojaških tajnosti — menda je šlo za načrte za vojaško intervencijo v Sloveniji, če bi tam prišlo do nadaljnjih nemirov. Vendar sojenje še ni končano, šli bodo v naslednjo instanco. Solidarnost Slovencev z obtoženimi se je po procesu spet pokazala, saj je nad 8000 ljudi pričakovalo priprte pred vojaškim sodiščem. Na dan vstaje, 22. julija, se je na solidarnostnem mitingu v Mostah pri Ljubljani zbralo nad 15.000 ljudi.

Vrsta slovenskih ustanov je ponovno protestirala proti načinu sojenja. Glavne zahteve so, da javnost ne sme biti izključena, da morajo obtoženi imeti možnost, da se branijo v prostosti, da dobijo civilnega odvetnika in da morajo proces voditi v slovenščini. Mnogi dvomijo o smislu vojaških sodišč sploh, saj ta-

ko predstavlja vojska državo v državi.

V tiskovni izjavi je proti razsodbi ostro protestiral tudi državni poslanec Karel Smolle. Rekel je, da so obtoženci bili obsojeni za izdajo načrtov, katere je vojaščina sama stalno dementirala, in da je odklonitev zagovora v slovenščini

afront proti vsem Slovincem, še posebej proti boju manjšin v Avstriji in Italiji za narodno enakopravnost.

Proti procesu, zlasti, ker ni bil v slovenščini, je tudi ostro protestiral predsednik Zveze komunistov Slovenije Milan Kučan. Na Koroškem se je z obsojenci solidariziral sindikat koroških žurnalistov.

Pred nedavnim so NSKS, ZSO in Komite za obrambo dvojezičnega šolstva pri Zvezi-bank (konto št. 33050) odprli sklad za pravno samopomoč. Ta sklad naj služi financiranju stroškov za pritožbe in druge pravne korake za uveljavitev pravic naše narodne skupine. Doslej smo le redko spravili kak slučaj pred ustavno sodišče, čeprav bi, kakor je to pokazalo spoznanje ustavnega sodišča v zadevi uradnega jezika za gradiščanske Hrvatce, vsekakor obstajala možnost za uspeh. Prvi vzrok te neaktivnosti je gotovo finančne narave: stroški za en sam postopek pred ustavnim sodiščem utegnelo znašati tudi do 100.000 šilingov (ki jih v slučaju uspeha seveda povrnejo). Druga stvar pa je riziko neuspeha, saj bi v tem primeru mogli zelo težko nasprotovati niti še tako slabim in restriktivnim določilom.

O tem in drugih problemih smo se pogovarjali z dr. Seppom Bruggerjem, ki trenutno preverja možnosti za pritožbo v zvezi z dvojezičnim šolstvom. Dr. Brugger: „Doslej najbrž tudi zato ni bilo toliko pritožb, ker manjšina, katero stalno tlačijo z restriktivnimi zakoni, s časom zgublja tudi zaupanje v pravne ustanove. Riziko je seveda precejšen.“

● **Dvojezičen pouk v četrtem razredu in v glavni šoli:** člen 7 odstavek 2 ADP govori o pravici do „elementarnega pouka v slovenščini“. „Elementarni pouk“ pa po soglasnem mnenju pravnih pomeni ljudsko in glavno šolo, vključno posebne šole, verjetno tudi vključno politehničnega tečaja. Doslej imamo dvojezični pouk samo v prvih treh razredih ljudske šole, nato se poučuje slovenščina kot tuj jezik. Precej jasno je, da manjšinsko-šolski zakon tudi v tej točki ne odgovarja členu 7. Drugo vprašanje je seveda, če si naši učitelji takšnih sprememb sploh želijo. Obstaja pač možnost, da bi potem tudi v četrtem razredu in v glavni šoli obveljal novo sprejeti „ločitveni model“ z asistenčnimi učitelji itd. Ali pa, kar je bolj verjetno, bi se vsa šolska debata pričela znova — že samo, ker ločevanja in vseh osmih šolskih stopnjah ne bi mogli financirati in ker je pouk na glavnih šolah povsem drugačen kakor na ljudskih šolah. Če bi se na tako novo šolsko debato temeljiteje pripravili, kot je to bilo sedaj, bi se takšen korak utegnil splačati.

● **Problem zase je možnost dvojezičnega pouka v Vetrinju:** Po šolski odredbi iz leta 1945

no, da so narodnostno mešana. Priznati moramo, da bi v zadevi uradnega jezika lahko že zdavnaj kaj storili; doslej smo spali in so nas šele gradiščanski Hrovati zbudili.

● **Topografski napisi:** kjer je dvojezični uradni jezik, bi morale stati tudi dvojezične table — člen 7 ne razlikuje med kraji, kjer je slovenščina dopustna kot uradni jezik, in kraji, kjer bi naj stali dvojezični topografski napisi. To razliko je — proti besedilu člena 7 — uvedel Zakon o narodnih skupinah. Vendar nobena trditve brez vprašanja: kdo ima pravzaprav pravico do dvojezičnih tabel? Če na občini ne smem pritožiti, kdo pa? Vprašljivo pa je, če sem neposredno prizadet v svojih pravicah in se lahko pritožim. Vprašljivo pa je, če sem neposredno prizadet tudi tedaj, če krajevna tabla mojega kraja ni dvojezična. Druga zadeva je, da „topografski napisi“ niso samo krajevne table, temveč tudi kazipoti itd.

● **Velikovec — „Neue Burg“:** splašalo bi se premisliti, če velikovski mestni svet s svojim zapiranjem „Neue Burg“ za slovenska društva ne krši § 9 EGVG, ki prepoveduje, da bi kdo nekomu samo zaradi njegove narodnosti, rase ali jezika branil dostop do za javnost

Kopenhagen: 11. konferenca evropskih regij Osrednja tema vprašanje centralizma — šolstvo bilo ob robu

Pred nedavnim je bila v danski metropoli Kopenhagen 11. konferenca evropskih regij — pod patronanco generalnega sekretarja Evropskega sveta Macelina Oreje. Osrednja tema je bilo vprašanje boja proti centralizmu ter pospeševanje federalizma in regionalizma v Evropi. Pri tem so udeleženci še posebno izpostavili vlogo narodnih manjšin. Govora je bilo tudi o koroških Slovencih.

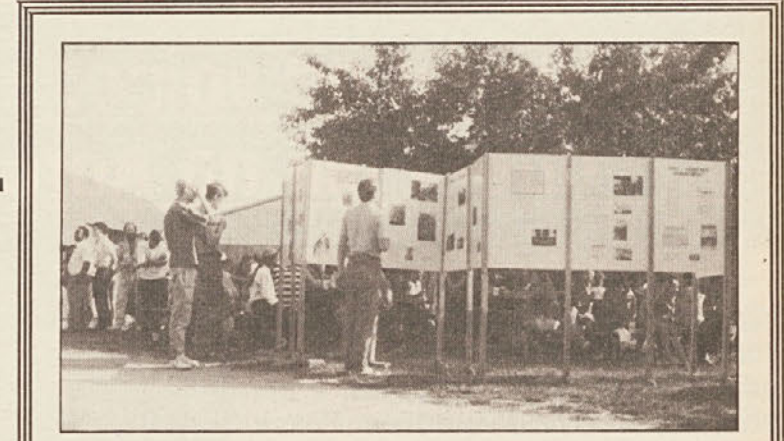
Predstavniki Flamov v Belgiji Yvo J. Peeters je poročal o koroškem pedagoškem modelu ter v tej zvezi kritiziral avstrijsko politiko. Kakor poroča prof. Theodor Veiter, so ostali udeleženci — med njimi tudi zastopnik Slovenije — k temu vprašanju molčali.

Je pa več članov Stalne konference občin in regij pri Evropskem svetu poročalo, da sta se koroški deželni glavar Wagner in predsednik deželnega zbora Schantl marca t. l. izrekla proti Evropski charti o zaščiti manjšinskih jezikov; to je bilo v Straßburgu, kjer so osnutek te charte kljub temu z veliko večino sprejeli. Izrekla pa sta se proti taki charti zato, ker bi „Slovincem lahko služila kot podlaga za uveljavljanje raznih zahtev“. Udeleženci konference so to za držanje koroških politikov registrirali s primernim začudenjem.

Wagnerjevo in Schantinovo odklonilno stališče seveda ne bo moglo preprečiti dokončnega sprejetja charte od pristojnega

ministrskega komiteja Evropskega sveta, predvidoma letos jeseni. Charto samo bo predstavila tudi Federalistična unija evropskih narodnih skupin (17. septembra v Antwerpnu) in jo komentirala. Kakor nam je predsednik FUENS dr. Vospernik povedal, predstavlja charta kompromis med narodnimi skupinami in evropskimi vladami. Na konferenci Evropskih regij so se vsi govorniki izrekli za doslednejšo odklanjanje centralizma. Zastopnik Slovenije je v tej zvezi nedvoumno poudaril, da more Jugoslavija obstajati samo kot federalistična država. Zato je tudi obsodil nove centralistične tokove, ki trenutno prihajajo iz Beograda.

Sopripreditelj konference je bil mr. Mednarodni inštitut za narodnostno pravo in regionalizem iz Münchna: le-ta bo oktobra 1988 na Dunaju (Juridicum) priredil veliko zasedanje o narodnostnih problemih z udeleženci iz vseh predelov sveta.

Preteklo soboto je bil kulturni bus v Pliberku

Kulturni bus spet vozi

Kakor že v prejšnjih letih, se bo tudi letos pojavil v turističnih centrih in v mestih južne Koroške kulturni bus, da bi turiste, pa tudi domačine, seznanil z zgodovino, s kulturo in problemi koroških Slovencev. Kulturni bus vozi s sabo razstavo, knjižno mizo in letake s podrobnejšimi informacijami, sodelavci pa so na razpolago za vprašanja. Preteklo soboto je kulturni bus prvič stal — ob priložnosti jazz-festivala — v Pliberku, ta teden pa je v Celovcu in Velikovecu. Žal je kulturni bus ves mesec turistične sezone že zamudil — obstajale so težave pri financiranju.

macijami, sodelavci pa so na razpolago za vprašanja. Preteklo soboto je kulturni bus prvič stal — ob priložnosti jazz-festivala — v Pliberku, ta teden pa je v Celovcu in Velikovecu. Žal je kulturni bus ves mesec turistične sezone že zamudil — obstajale so težave pri financiranju.

„Imamo več pravnih možnosti“

POGOVOR Z DR. SEPPOM BRUGGERJEM

V pogovoru z NT je dr. Brugger nakazal sledeče možnosti:

● **Dvojezična šola v Celovcu:** člen 7 odstavek 2 Avstrijske državne pogodbe, ki nam daje pravico do elementarnega pouka v slovenščini, ne predvideva nobene teritorialne omejitve za posluževanje te pravice, medtem ko manjšinsko-šolski zakon za Celovec ne predvideva možnosti za prijavo k dvojezičnemu pouku. Za manjšinsko zaščito na splošno velja teritorialni princip, to pomeni, da se sme na dvojezičnem ozemlju vsak posluževati manjšinskih pravic. Celovec je že historično dvojezično mesto, za sedanjost pa to mdr. jasno dokazujejo raziskave Franca Merkača. Ampak celo tedaj, če Celovec ne bi spadal k dvojezičnemu ozemlju, bi morali imeti tudi v Celovcu možnost za prijavo k dvojezičnemu pouku, ker vsebuje pravico do elementarnega pouka v slovenščini po mnenju vodilnih pravnih elementov personalnega principa: medtem, ko ima na dvojezičnem ozemlju pravico do elementarnega pouka v slovenščini vsak, ima zunaj tega ozemlja to pravico samo, kdor se priznava kot pripadnik manjšine. Pri tej pravici namreč ne gre za ohranjanje neke krajevne strukture, temveč za ohranjanje jezika. Kaže torej, da manjšinsko-šolski zakon v tej točki ne odgovarja členu 7.

Je v Vetrinju bil dvojezičen pouk, odkar pa so Vetrin priključili občini Celovec, te možnosti ni več. Kratek manjšinskih pravic s spremembami občinskih mej je vsekakor pravno vprašljiv postopek.

● **Otroški vrtci:** evropsko sodišče meni, da mora država nositi stroške za privatne vzgojne ustanove, če drugače ni možnosti za vzgajanje otrok v materinščini. To bi pomenilo, da bi Avstrija morala prevzeti stroške za naše privatne otroške vrtce, morda tudi za glasbeno šolo. Vendar to vprašanje še ni docela razčiščeno, takšnega postopka ne bo tako kmalu.

● **Uradni jezik:** kaj pomeni spoznanje ustavnega sodišča v zadevi gradiščanskih Hrvatov za nas? Kar se tiče uradnega jezika, je člen 7 odstavek 3 neposredno izvedljiv, to pomeni, da imamo v vseh upravnih in sodnijskih okrajih z mešanim prebivalstvom pravico do slovenskega uradnega jezika, do slovenskih formularjev itd. Vprašanje je samo, kaj pomeni „upravni in sodnijski okraj“ — so to politični okraj, ali so to lahko tudi občine? Če to lahko pomeni tudi „občina“, potem bi morali uvesti postopek za vsako občino posebej, kar bi bilo zelo mučno. Vendar je precej občin, v katerih slovenščina ni dopuščena kot uradni jezik, za katere pa je precej jas-

namenjenih krajev. Stvar je sicer precej komplicirana, toda hecno bi bilo, če bi mestni svet moral plačati upravno kazen.

Čeprav je riskantno, se torej utegne le splačati — posluževanje pravnih možnosti.

Če se v zadnjem času piše o pravnopolitičnih postopkih pri ustavnem sodišču v zvezi z dvojezičnim šolstvom, potem nekateri ustvarjajo vtis, da gre tu za pritožbo proti ločevanju po jezikovnih kriterijih. To pa ne drži, kar dokazuje tudi pogovor z dr. Bruggerjem.

Člen 7 nam daje pravico do elementarnega pouka v materinem jeziku, ne pove pa, kako se naj ta pouk vrši. Skupno ali ločeno — o tem ne piše nič. Pri nameravanih pravnopolitičnih postopkih pred ustavnim sodiščem naj bi šlo za možnost prijave k dvojezičnemu pouku v Celovcu in z dvojezični pouk v 4. razredu in v glavni šoli. Za ti dve pritožbi pa smo že imeli trideset let možnost, le, da je doslej še nismo izbrabili.

Rudi Vouk

Edina občina, ki Slovence sploh omenja, je Pliberk. Pišejo, da se v dvojezičnem obmejnem mestecu prepletata nemška in slovenska kultura. Omeniti je še treba občino Globasnica, ki je na svojem prospektu dodala besedi „Globasnitz“ tudi še „Globasnica“ — pa čeprav v dosti manjših črkah.

Sicer ni nič. Seveda se zavedamo, da prospekti sestojijo predvsem iz slik in da v nekaj vrsticah ni možno napisati vsega. Ampak, če se kljub temu povsod omenjajo „das Kärntner Lied“ in „Heimatabend“, zakaj potem ni možno z eno samo besedo omeniti „dragi gost, naša občina je dvojezična“?

Posebni prireditveni koledarji omenjajo tudi prireditve naših društev. Vendar niti v tem koledarjem priklučenem obširnem zgodovinskem pregledu ni povsod omenjeno, da na Koroškem že zelo dolgo živijo tudi Slovenci. Občina Žitara vas npr. se je šele na naše vprašanje spomnila, da bi pravzaprav naslednje leto lahko omenili tudi to. Ob takšnem stanju je že skoraj „prevzetnost“ zahtevati tudi kakšno slovensko besedico ali pa vsaj dvojezično imenovanje kraja. Zakaj „Ludmannsdorf“ tudi ni „Bilčovs“, pa nas prav tako čudi.

Da gre drugače, kažeta npr. prospekt hotela Obir v železni Kapli, ki je dosledno trojezičen (nem-

Turistični prospekti: Ali Slovencev ni?

Občine vsako leto izdajo turistične prospekte, s katerimi pač hočejo privabiti čim več tujih gostov v naše kraje. Seveda v ta namen hvalijo predvsem naravne lepote naših krajev, gore, jezera itd. Kljub temu nas je zanimalo, v koliko omenjajo posamezne občine tudi dvojezični značaj južne Koroške.

DOPUST pri koroških Slovencih

GOSTIŠČE
H. KOREN

A-9072 Bilčovs/Ludmannsdorf
Koroška/Avstrija
Telefon 99 43-42 28/22 14

se priporoča s:

- tujskimi sobami (20 ležišč)
- tenis-igriščem
- bazen
- za izlete do 150 oseb

Gostišče od koder je krasen razgled na Rožno dolino in Karavanke privablja v svoje okrike vse tiste turiste, ki se žele odpočiti v mirni naravi in nepokvarjenem zraku.

CENE: soba z zajtrkom šil. do ... po osebi
soba z zajtrkom, kosilom in večerjo šil. do ... po osebi

Za izlete do 150 oseb nudimo ugodne menije (po naročilu)

ško, slovensko, angleško) ali pa gostišča Koren, ki je bilčovskemu nemškemu prospektu na lastno iniciativo dodalo slovenski list. Ob robu še to: kajpada je večina prospektov dvojezičnih — nemško-angleških namreč.

Gotovo je tudi dvojezičnost južne Koroške turističnega pomena in bi se dobro dala izkoristiti v na-

men turistične reklame. Ravno nemški gostje, ki pridejo v Avstrijo, ker se tukaj počutijo domače, si dostikrat želijo spoznati tudi košček njim tuje kulture. Nena zadnje dokazujejo to zmeraj dobro obiskani kulturni večeri naših društev. Čas bo, da se naše občine začnejo zavedati pomena dvojezičnosti tudi za tujski promet.

Počitnice od vojne: sahravski otroci bili na Koroškem

Lani poleti je štiričlanska parlamentarna delegacija, v kateri je bil tudi naš poslanec Smolle, obiskala severnoafriško vojno področje v zapadni Sahari. Tam je že 15 let vojna, v kateri se bori sahravski narod pod vodstvom Polisaria za neodvisnost svoje države.

Pod geslom: Počitnice od vojne so sahravski otroci preživeli 14 dni na Koroškem. Med bivanjem so se s podporo ÖDK povzpeli tudi na 2236 m visoki Reibeck, kamor vodi posebna žičnica. Na naši sliki: otroci iz puščave s spremljevalci dr. Robertom Kobauom (ÖDK), Milanom Wuttejem in dr. Borutom Sommergerjem.

Kakor povsod, so v vojni najbolj prizadeti otroci. Na obisku begunskih taborišč v Algeriji so parlamentarci sklenili, da se bodo zavzemali za politično in humanitarno pomoč Sahravcem. Ni ostalo le pri lepih besedah. S pomočjo organizacije Volkshilfe, ki že leta pomaga na tem področju, so povabili 15 otrok s spremljevalci za en mesec na zdravstveni oddih v Avstriji. Tako so ti otroci tudi bivali 14 dni na Koroškem, bivanje pa so omogočili razne organizacije ter osebniki, med njimi tudi koroški Slovenci. Tako je Karel Smolle organiziral zelo uspešno nabirko zdravil, Milan Wutte iz Vesel pa je s pomočjo Posojilnice Bank Podjuna zbral šolske pripomočke ter igrače za vrtnice, ki jih imajo Sahravci v svojih begunskih taboriščih. V akcijo se je vključila tudi turistična agencija Cartrans, da so otroci med bivanjem na Koroškem lahko spoznali del naše domovine.

Politični problem Polisaria je naš tednik predstavil že obširno lani, letos pa lahko ugotovimo, da je po zaslugi Karla Smolle informacija o naših vprašanih na visoki ravni tudi na tem delu afriške celine.

Objavljamo tudi prošnjo organizatorjev: za bivanje v Avstriji so morali nabrati nad 180.000, — šilingov. Imajo še nekaj odprtih računov. Kdor želi akcijo podpreti, lahko to stori po Zvezi slovenskih zadrug, konto št. 31757, oznaka: „Otroci Sahare“.

PISMA BRALCEV

Spoštovani gospod Kulmež, dragi sodelavci Našega tednika

Oglašam se z zamudo, žal pogojeno z mojo boleznijo. V duhu sem praznoval z Vami. Če bi bil mogel, bi rad osebno stisnil roko vsakemu posebej in se zahvalil za trud, skrb in žrtve, ki jih doprinašate v zvezi z nastajanjem Našega tednika.

Veliko delo ste že opravili in lepe so zasluge, ki vam pripadajo. Bog daj, da bi tudi Vaša bodoča prizadevanja padla na rodovita tla.

Z Vami bom trpel in se veselil!

Toplo Vas pozdravljam
Helmut Hartman, Poden

kolegih visok ugled, želimo, da bi — kljub zasluženemu pokojju — še naprej aktivno pomagal slovenskemu časnikarstvu v zamejstvu. Njegove dragocene izkušnje so lahko nam v veliko korist in podporo.

Novemu glavnemu uredniku Marku Waltritschu pa za imenovanje iskreno čestitamo in mu želimo mnogo uspeha pri novem ter odgovornem delu.

Dolgoletni glavni urednik Primorskega dnevnika in Agencije Alpe Adria Bogu Samsa je z zadnjo nedeljo šel v pokoj. Tako sta sklenila izvršni odbor SKGZ in založništvo tržaškega tiska, ki sta za njegovega naslednika imenovala Marka Waltritscha. Novi glavni urednik Primorskega dnevnika je dr. Gorič, izvoljen na listi socialistov.

Bogu Samsi, ki uživa pri svojih

S predsednikom Zveze slovenske mladine F. Furjanom se je pogovarjal Rudi Vouk

N A Š

NAŠ TEDNIK: Na zadnjem občnem zboru ZSM pred dvema letoma in pol si postal predsednik mladinske organizacije ZSO. Kaj je ZSM odslej delala?

FURJAN: Bili smo eden od glavnih organizatorjev srečanja narodnih skupin na Rebrci pred dvema letoma, pri Peršmanu smo izgradili prostore za ležišča in udeležili smo se nekaterih seminarjev v Jugoslaviji.

NAŠ TEDNIK: Kakšnih prireditvev ni bilo?

FURJAN: Ne, prireditvev ni bilo.

NAŠ TEDNIK: Torej kaže, da ZSM ni bila preveč aktivna. V krizi so tudi druge slovenske mladinske organizacije. Kje so vzroki in kakšne poti vidite iz te zagate?

FURJAN: Vzrok je predvsem nezainteresiranost mladine. Pa tudi naše ponudbe morda niso ravno takšne, da bi mladino zanimala. Vrhu tega so naši člani raztreseni po podeželju, tako, da delujejo pravzaprav predvsem krajevni odbori.

„Jeseni je občni zbor ZSM. Imamo težave najti odbornike“

NAŠ TEDNIK: Nezainteresiranost, raztresenost po podeželju — ni morda vzrok tudi ta, da jih ne znate zainteresirati?

FURJAN: Seveda. Ampak saj niti v odboru ni prave pripravlje-

NAŠ TEDNIK: Včasih se čuje, naj bi se KDZ in ZSM fuzionirali.

FURJAN: Ne bi imel nič proti, razdvojenost se je preživela. Smo za zdrav ideološki pluralizem, ni prav, če so stalno vsi istega mnenja. Seveda bi nekateri bili proti sodelovanju s „klerikalci“ in drugi bi svarili pred „komunisti“. Ampak tega se ne bojimo, znotraj takšne organizacije bi vladala konstruktivna konkurenčnost in bi se več bavili s problemi. Ta generacija bi ne delala več teh napak, katere delajo sedaj naši politični papeži. Seveda bi tudi ne smeli delati bogvekakšne „svetovne politike“, brigati bi se morali predvsem za probleme mladine.

NAŠ TEDNIK: To ja že zveni kot predlog za fuzioniranje.

FURJAN: Zakaj ne? Prišlo bi tudi do potrebnega zblizanja in boljših kontaktov med podeželsko mladino in gimnazijci.

NAŠ TEDNIK: Se je ZSM kaj vključevala v debato o dvojezičnem šolstvu?

FURJAN: Posamezni člani so bili povsod zraven.

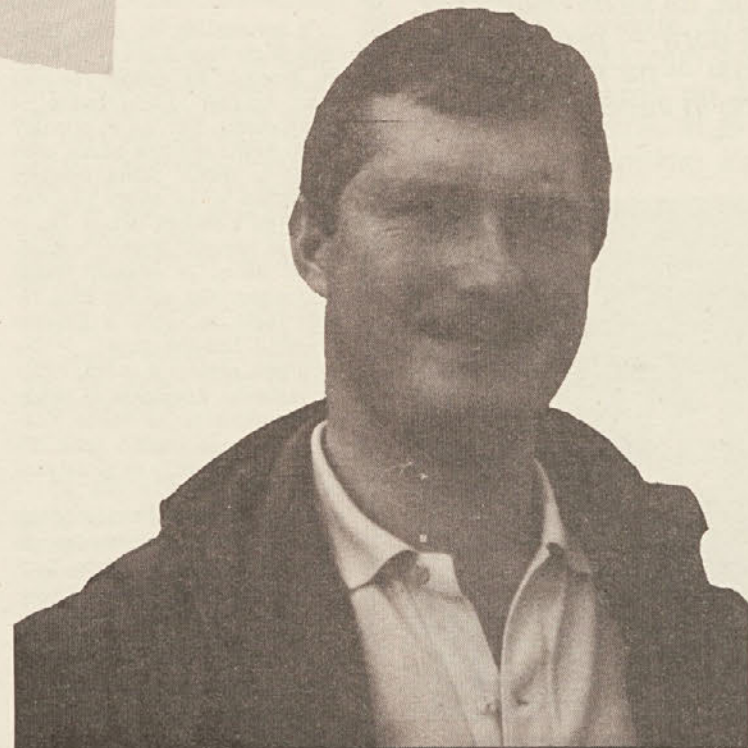
NAŠ TEDNIK: Ampak kakšnega „oficialnega“ stališča ZSM ni bilo?

FURJAN: Ne. Morda je bilo celo prav, da nismo bili zraven.

NAŠ TEDNIK: Tudi sedaj nimate zavzeti stališča?

FURJAN: Smolletu je uspelo nekaj, za kar se je Heimatdienst zaman pomujal: razbil je enotnost koroških Slovencev. Kar je Smolle delal, je bil nevaren poker, saj bi moral vedeti, da ima nasprotnik ase v rokah.

G O S T

Fridl Furjan, absolvent Slovenske gimnazije, je na zadnjem občnem zboru postal predsednik ZSM. Zaposlen je v prodaji pri IPH. Z njim smo se pogovarjali o problemih mladinske organizacije ZSO.

proti Janši in drugim?

FURJAN: ZSM odklanja to postopanje, v naslednjih dneh bomo še posebej objavili naše stališče.

berku pa je pravzaprav prenehal delovati.

NAŠ TEDNIK: Kaj pa Rož in Zilja?

da sodelovala. Ampak ustanovitev ni problem ZSM, to bi morali storiti drugi.

Kulture imamo kvantitativno preveč, kvalitativno pa premalo. Zelo nam manjka mladinska kultura. Vsak, ki se šteje Slovenca, je prisiljen, da deluje v kulturnem društvu, če noče veljati za odpadnika. Vsi zavedni Slovenci so se torej vključili v kulturna društva, tako pa zakrkeje druge, nove ideje. Dober primer je ansambel „Zmeda“, ki je skušal igrati malo drugače — pa ga starejši niso hoteli akceptirati. Sedaj je „Zmeda“ pač spet postala pridna.

„Imamo sedež v upravnem odboru ZSO, a rezultatov nikoli ni bilo“

NAŠ TEDNIK: Kako pa ste zadovoljni z ZSO?

FURJAN: Kar se tiče šolske politike, je ZSO šla najbolj pošteno pot. V tem oziru se z njo povsem strinjamo.

Kritizirati pa je treba, da pri ZSO ni interesa in podpore za mladinsko delo. ZSO se očitno ne zaveda, da bo lahko enkrat brez kadrov. Morda je zaenkrat res več drugih problemov, ampak dolgoročno bo to zanjo postal problem.

NAŠ TEDNIK: Ali ZSM nima sedeža v upravnem odboru ZSO?

FURJAN: Imamo sedež v upravnem odboru in smo se tam tudi že večkrat pogovarjali o težavah mladinskega dela, ampak konkretnih rezultatov nikoli ni bilo.

NAŠ TEDNIK: Lahko torej re-

„Osrednje organizacije nam morajo pomagati“

NAŠ TEDNIK: Zakaj ZSM prej nič ni povedala?

FURJAN: Če bi dali kakšne izjave, bi tudi nič ne spremenili. ZSM je sodelovala pri vseh demonstracijah, nato pa je Smolle vse gibanje demobiliziral.

NAŠ TEDNIK: Kakšno je vaše sodelovanje z ZSM Slovenije?

FURJAN: Imamo dobre stike z ZSMS, čeprav zadnje čase kakšnega uradnega srečanja ni bilo. Stike držijo predvsem naši krajevni odbori, ki so pobrateni s posameznimi občinami, tako npr. s Celjem ali z Dobrovo pri Ljubljani.

NAŠ TEDNIK: Kaj pa praviš k dogodkom v Sloveniji, k procesu

NAŠ TEDNIK: Omenil si krajevne odbore. Bi kaj povedal o njihovem delovanju?

„Vsak, ki se šteje za Slovenca, je prisiljen, da deluje v kakem kulturnem društvu“

FURJAN: Krajevni odbor v Šentprimožu se precej uspešno ukvarja s športom in ima tudi nekaj družabnih prireditvev, v Železni Kapli pa obstaja sklep, da krajevni odbor ZSM deluje v okviru „Zarje“. Krajevni odbor v Pli-

Tam nimamo krajevnih odborov, razmišljam pa o možnostih. Vendar še ni nič konkretnega.

NAŠ TEDNIK: Za ZSM, ki združuje predvsem podeželsko delavsko mladino, morajo biti še posebej zanimivi gospodarski problemi in tudi delovanje kulturnih društev na podeželju.

FURJAN: Nujno bi bil potreben boljši servis naših gospodarskih struktur, npr., da bi pomagali brezposelnim slovenskim mladincem najti delo ali da bi mladinske organizacije zvedele, kje so delovna mesta prosta in bi lahko posredovale. Potrebovali bi neke vrste mini-delovni urad za Slovence, ZSM bi pri tem ra-

čemo, da je predlogov za delovanje ves kup, da pa jih nihče ne uresničuje in da mladinsko delo že kar hudo hira?

FURJAN: Prav imaš. Apeliramo na obe osrednji organizaciji, da tako ne gre več naprej. V lastnem interesu bosta morali pospešiti mladinsko delo. Saj trenutno obstajamo samo še na papirju! Ni važno, kdo dela, važno je, da se sploh kdo ukvarja z mladinskim delom. Zato bi bilo tudi pametno, združiti ZSM in KDZ v eno samo močno mladinsko organizacijo. Če že kaj drugega ne bi delali, bi se vsaj kregali.

NAŠ TEDNIK: Prav lepa hvala za ta pogovor.

Bili smo na žegnaniu na Veškem stanu

Postala je že prava tradicija, da se na nedeljo sv. Ane podajo številni ljubitelji gorà — predvsem pa kmetje, ki imajo živino na paši — na Veški stan na Peco, da tam ta dan dostojno in veselo praznujejo s svojimi prijatelji.

Šmihelski dedi, pomagata pa jim dipl. trg. Joza Habernik in g. Kordež iz Podjune (prvi z leve)

Mladi ljubitelj Pece

Predsednik Franc Fera

Čeprav je pot do Veškega stanu precej dolga, pa se zadnja leta, odkar stojita tam lična kapelica, posvečena sv. Ani in sv. Hubertu, in na novo in sodobno zgrajena planinska kočica, udeležuje tega žeganja vedno več ljudi.

Pri sv. maši, katero sta darovala šmihelski dekan zlatomašnik Kristo Srienc in vogrški zlatomašnik župnik Vinko Zaletel, je šmihelski dekan v pridigi poudaril, da bogata Evropa trpi pomanjkanja duhovnega kruha.

Po lepo oblikovani maši, kjer so peli veški cerkveni pevci, so jo nekateri mahnili gor na vrh Pece, drugi pa so ostali pod visoko smreko, kjer je bilo pijače in jedalce v obilni meri na razpolago. Predvsem je bilo dovolj prave družabnosti, katere na glasnih in bučnih zabavah ni. Po potrebnem okrepčilu so se „Šmihelski dedi“ in drugi pevci postavili v krog in krepko zapeli. Drugi pa so medseboj „pohavžvali“, saj je vsak lahko srečal, koga je hotel.

Razume se, da sta se žeganja na Peci udeležila „hišna gospodarja“ globaški župan Albert Sadjak in podžupan Janez Hudl. Prišla pa sta seveda tudi predsednik Kluba slovenskih občinskih odborov Fric Kumer in podpredsednica NSKS Valentina Kušej.

Proti večeru pa so se pevci podali v planinsko kočico in tam nadaljevali svoj „koncert“, da je kar odmevalo. Vidno zadovoljen nad dobro uspelim žeganjem na Veškem stanu je bil seveda predsednik planinske zadruge občinski odbornik Franc Fera, ki že dela načrte za naslednje žeganje.

Šentpeter: Kravcerjevega očeta ni več

V ponedeljek, 25. julija 1988, nas je po hudi bolezni v 76. letu starosti za vedno zapustil Karl Kravcer iz Šentpetra pri Šentjakobu. Kdo ga ni poznal?

Po smrti svojega očeta pred vojno je moral doma prevzeti posestvo in se skozi življenje prebijati s težkim delom. Dosti lesa je prevozil iz strmih Karavank, da si je prislužil nekaj krajcerjev. Ker so bili časi takrat težki, je moral v pravem pomenu besede garati. Prišla je druga svetovna vojna, ki tudi rajnemu Kravcerju ni prizanesla: moral je na fronto. Končno se je le srečno vrnil domov. Poročil se je in si ustvaril družino.

Rajni Kravcerjev oče je bil zaveden Slovenec, vendar se nikdar ni silil v ospredje. Tudi je bil zelo veren. Čeprav že hudo bolan, se je še udeležil novomašniškega posvečenja Janka Krištofa v Krki. Še približno teden dni, preden je umrl, pa je ob priložnosti mojega obiska pri njem na domu bilo njegovo prvo vprašanje, kdaj gremo spet na izlet. Občudovala sem ga, ker je imel tako močno življenjsko voljo — vendar vsa volja ni pomagala, nit življenja se mu je iztekla.

V sredo, 27. julija, se je ogromna množica ljudi poslovila od rajnega očeta na šentjakobskem pokopališču. Pogrebno mašo je ob somaševanju še treh duhovnikov imel globaški župnik, domačin Peter Sticker. Pred mrliško vežico in na grobu je rajnemu zapel pevski zbor „Rož“, v cerkvi pa je prepeval šentjakobski cerkveni zbor.

Zelo ga bomo pogrešali vsi, ki smo ga poznali. Rajni se naj od truda polnega življenja odpočije v domači zemlji, za katero se je ves razdajal. Otro-

kom in sestri Mici pa izrekamo naše iskreno sožalje.

V torek, 26. julija, smo pospremili vse prezgodaj umrlo Učažavo mater, Pavlo Rasinger iz Srej pri Šentjakobu, k večnemu počitku. Šele v 59. letu starosti je nepričakovano podlegla zavrtni bolezni. Nihče ni mogel verjeti, da je to res, ker se je rajna udeležila še vožnje v Krko na posvečenje novomašnika Janka Krištofa.

Rajna Pavla Rasinger je bila doma s podgorjanskih Rut in se je mlada poročila z Hanzijem Rasingerjem, pd. Učažom. Bila je samo kratko časa poročena, ker ji je mož vse prezgodaj umrl. V zakonu se jima je rodila hčerka, za katero je rajna živela; njena posebna skrb pa je veljala tudi vnukom in priletni tašči.

Rajna Pavla je bila zelo priljubljena med prebivalstvom in je vedno rada pomagala, kjer je bila pomoč potrebna. Kakor je gospod župnik mag. Pepej Marketz v svoji pridigi dejal, je bila rajna globoko verna žena in je skrbela tudi za to, da so se v majniku pred kapelico v Srejah obhajale šmarnice — kar danes ni tako samo po sebi umevno. Dolga leta je bila tudi cerkvena pevka in se je od nje na pogrebu poslovil tudi cerkveni pevski zbor, ki je pred mrliško vežico, v cerkvi in na grobu prepeval. Za njeno splošno priljubljenost je pričala ogromna množica pogrebcev, ki jo je spremljala na zadnji poti na pokopališče v Šentjakob.

Rajna Pavla naj se odpočije v domači zemlji, katero je tako ljubila. Hčerki z družino, tašči in vsem sorodnikom velja naše iskreno sožalje.

Mi

Kulturni večer na Breznikovem campu

Lepo število gostov kakor tudi domačinov se je zbralo v petek, 22. julija, na Breznikovem campu na kulturnem večeru, ki ga je priredilo SPD „Danica“ v Šentprimožu. Koncert je bil letos posvečen umrlemu narodnjaku in kulturniku Štefanu Brezniku, saj je on dal pobudo, da so pred več ko 20 leti na njegovem campu začeli pripravljati koncerte.

Kulturni večer sta oblikovala MePZ „Danica“ iz Šentprimoža in MoPZ „Vinko Poljanec“ iz Škocijana. Oba zbora sta pretežno pela slovenske narodne

pesmi, na sporedu pa je bilo tudi nekaj nemških pesmi, ki so bile namenjene predvsem gostom. Kot gostje so nastopili tamburaši Slovenskega prosvetnega društva iz Šentjanža, ki so s svojimi melodijami še posebej očarali poslušalce. Med posameznimi nastopi pa je Mirko Wakounig v izbranih besedah predstavil gostom naš narodni problem. Še po prireditvi so se gostje z različnimi vprašanji obračali nanj, kar je znamenje, da se tujci resnično zanimajo za naš narodnostni položaj.

Sele-Šajda: tradicionalni kozji bal spet lepo uspel

Letos že drugi tradicionalni kozji bal preteklo soboto pri Trklu je privabil mnogo ljudi. Bal je organiziral „Alpski klub Obir“. Predsednik Alpskega kluba Rudi Mack je lahko pozdravil sodelujoče, med njimi „Selsko harmonijo“ društva „Planina“, bilštanski trio („Wildensteiner Trio“) in še neko nemško skupino iz zgornje Koroške.

Višek je bila predstava žlahtne molzne koze, ki jo je spremljal naš znani bradati Albej. Seveda je Albej kozo tudi

pomolzil kar na odru in malo mu je še pomagal ter stisnil nekaj mleka predsednik „Planine“ Marjan Olip. Pisker mleka so nato ponujali tistim, ki so bili pri pitju kozjega mleka najbolj korajžni — pa še zmanjkalo ga je. Medtem se je koza na odru celó poka... Niso pa mogli ugotoviti ali od veselja ali od strahu.

Nato so plesali — med njimi tudi podpredsednik NSKS dipl. trg. Janko Urank — pozno v noč, saj Selani imajo za ples vroče podplate...

ČESTITAMO

Pri Zgoncu v Rinkolah so pred kratkim dobili naraščaj. Zakoncema zdravnici dr. Heleni in dipl. inž. Štefanu Domeju se je minuli teden rodila ljubka hčerka, katero bodo krstili na ime Marija-Ana. Srečni mamici in očku iskreno čestitamo k veselemu dogodku, mali Mariji-Ani pa želimo vse najboljše na njeni življenjski poti.

Pred kratkim je praznoval Igor Kraut, Poltnikov oče na Bistrici pri Pilberku, svojo 70-letnico. Slavljencu k njegovim okroglim obletnicam iskreno čestitamo in mu želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let.

Zdenko Leitgeb je na du-najski univerzi zaključil študij medicine. Mlademu „dohtarju“ iskreno čestitamo in mu želimo čimveč uspeha v odgovornem poklicu.

Te dni obhaja 55-letnico gospa profesorica Tatjana Angerer iz Kotmare vasi. Iskreno čestitamo in ji kličemo na mnoga in zdrava leta.

Olgi in Jörgu Lindenthal iz Kočuhe pri Šmarjeti v Rožu se je rodil sinček Štefan. Iskrene čestitke.

Posebne čestitke veljajo članici deželnega vodstva KEL Lizi Hobel iz Vogel ob rojstvu njene hčerkice.

Irena Černut in Vinko Kokot sta pred kratkim stopila v zakonski stan. Želimo jima obilo sreče, zadovoljstva ter veselja na njuni skupni življenjski poti. Voščilu Našega tednika se pridružujejo tudi društveniki SPD „Jepa-Baško jezero“.

Pred kratkim je na celovški univerzi zaključila študij slavistike in angleščine Inge Romano-Čertov iz Celovca. Mladi magistri iskreno čestitamo in ji želimo veliko uspeha na poklicni poti.

Slovensko prosvetno društvo Srce

Fantje z vseh vetrov

priručno vabijo na

mednarodni

INSTRUMENTALNI KONCERT

v torek, dne 9. 8. 1988, ob 20.30

v samostanu Dobrla vas

(ob slabem vremenu v avli glavne šole v Dobrli vasi)

Železna Kapla: Praznik domače folklore

Že leta prireja SPD „Zarja“ v Železni Kapli srečanje folklornih skupin iz Koroške in sosednih dežel. Letos pa so to srečanje spremenili v praznik folklorne, ki je bil minulo soboto, 23. julija, pred občinskim kopališčem.

Tamburaši skupine KUD „Slava klavora“ iz Maribora.

Gostom, ki so napolnili pripravljeno prostor, je v pozdrav igral ansambel „Jevšek“ iz Kranja. Obe folklorni skupini SPD „Zarja“ sta se za ta praznik skrbno pripravili. Kot prva je zaplesala otroška folklorna skupina, katero vodijo Zdravko Haderlap, Helena Novak in Sonja Maloveršnik. Otroška folklorna skupina je prav fletno zaplesala „Špancierwalzer“ in še druge plesse. Starejša skupina, katero že leta uspešno vodi Travdi Uršič, pa je še posebej navdušila s plesom s klobukom in s kotalsko polko.

Višek večera pa je bil gotovo nastop folklorne skupine KUD „Slava klavora“ iz Maribora. Ta

svetovno znana skupina, ki obstaja že nad 15 let in je gostovala že po vsej Evropi, je gledalcem postregla s prekmurskimi in z drugimi jugoslovanskimi plesi.

Na sporedu je bil še bogat sredočolov, glavni dobitek — kolo — pa je zadel neki Belgijec, ki je poročen z domačinko-Kapelčanko.

Razume se, da je bilo za hrano in pijačo odlično poskrbljeno, saj je že od daleč dišalo po specialitetah na žaru. Ansambel „Jevšek“ iz Kranja je igral poskočne viže za ples, nakar so se vsi veselo zavrtili.

Besedilo in slike:
Jozej Perč

„Starejša“ folklorna skupina SPD „Zarja“ (vodi Travdi Uršič)

Vojska molči — in ukrepa

Odnos med vojsko in prebivalstvom je od konca maja, ko so civilne oblasti pripravile Janšo in Tasiča (in ju predale vojaškim pravosodnim organom), vojaške oblasti pa pripravile vojaka Borštnerja, zelo nepet.

Od prvega dne pripora se je v Sloveniji dvignil doslej nesluten val solidarnosti in prizadetosti. Ustanovljen je bil Odbor za varstvo človekovih pravic, ki si je zadal nalogo podpore in pomoči pripri- tim in to njegovo poslanstvo je doslej s podpisom podprlo nad 70.000 oseb in okoli 500 društev, organizacij in podjetij; društvo slovenskih pisateljev in slovenski PEN center sta organizirala solidarnostne literarne večere za pripri- te in doslej je teh večerov bilo že okoli 40. V četrtek, 21. julija, so med drugim brali koroški pisatelji Kokot, Haderlap, Ferk, Lipuš Cvetka in pa Messner; v frančiškanski cerkvi so bile solidarnostne božje službe in kot centralne zahteve demokratične slovenske javnosti so se izcimile sledeče: **pripri- naj si lahko izberejo civilne zagovornike, branijo naj se s svobode in proces naj bo javen.** Te zahteve je z vso avtoriteto podprla slovenska skupščina in pa predsedstvo Slovenije.

Izkazalo pa se je, da je vojska za te zahteve gluha, da se zanje sploh ne zmeni. Sploh je vojska v teku preiskav in tudi sedaj med procesom pokazala izredno moten odnos do javnosti: nobenih sporočil — in če je le kako sporočilo bilo, potem s pozicije moči in pa užaljenosti. Zato tudi ni čudno, da ji javnost očita nadutost, oholost in podobno in sploh zelo hud očit- tek na njen račun je ta, „da jugo- slovanska ljudska armada za narod nima posluha,“ kakor je v raz- govoru z Našim tednikom dejal sam predsednik Slovenije, dr. Janez Stanovnik.

Novo dimenzijo pa so ti očitki dosegli v trenutku, ko je vojaški senat pod vodstvom sodnika Vlaisavljeviča sporočil, da se bo proces v Ljubljani proti Slovincem odvijal v srbohrvaščini, in ne v slovenščini, kakor to ustava Slo- venije jasno določa.

Po ustavi Slovenije, § 212, 2. odstavek so vsi državni organi na njenem območju zadolženi poslo- vati v slovenščini, ki je uradni jezik. To velja tudi za vojsko. Zato pomeni sklep vojaškega senata, da je proces v srbohrvaščini in da igra slovenščina puščeno vlogo pomožnega jezika, kršenje usta- vni načel in določil republike Slo- venije, od „katerih ne moremo od- stopati, ker so bistvo slovenske narodne suverenosti,“ kakor je poudaril predsednik Stanovnik.

Proces na roški cesti je pokazal, da razkorak med vojsko in ljudstvom (pa čeprav je vojska „ljudska armada“) ni neka neosnovana fikci- ja. Proces je bil taven, potekel je za hermetično zaprtimi in zastraženi- mi vrati, vojska o procesu ni dala nikakršnih informacij. Edine infor- macije o procesu je dajal Franci

Pot do civilne družbe je tmjeva

V ponedeljek, 18. julija, zjutraj se je na vojaškem sodišču v roški kasarni v Ljubljani začel proces proti Janezu Janši, Davidu Tasiču, Ivanu Borštnerju in Franciju Zavrlu (odgovornemu uredniku Mladine), vsi obdolženi in obtoženi izdaje vojaških tajnosti. Trije od četverice — Janša, Tasič, Zavrl — so civilisti, Borštner je poklicni vojak v činu podoficirja (zastavnik). S svobode se je edinole Franci Zavrl branil, ostali trije so bili več ko 50 dni v preiskovalnem zaporu. Kljub temu, da so trije civilisti, je vsem sodilo vojaško sodišče, kar je po jugoslovanski ustavi, ki pozna civilna in vojaška sodišča, možno tudi v mirnodobnih časih, če gre za prekrške proti vojaški tajnosti.

Zavrl, ki je pod zdravniško kontrolo in zato ne v priporu; zato se lahko tudi relativno svobodno giblje. Dostop v sodno dvorano je bil možen edinole najožjim sorodni- kom obtožencev. Obtoženci so morali sprejeti vojaške zagovornike, oz. se morajo, kakor Zavrl,

brantli sami, ker je vojaški senat njegovega civilnega zagovornika Rada Demšarja vrgel iz sodne dvorane. Čeprav so bili celo vojaški zagovorniki za ukinitvev pripora, se je vojaški senat izrekel za njegovo nadaljevanje, čeprav ni nobene kolizijske nevarnosti.

Iz teh in še drugih razlogov je Odbor za varstvo človekovih pravic že takoj na začetku procesa iz- javil, da je „vsaka sodba, ki bo v imenu ljudstva izrečena na tem procesu, za nas nelegalna in nelegitima“.

To je vojnemu senatu dejal tudi obtoženec Zavrl in poudaril, da sodišče nobenega dokaza nima v rokah.

Vzajemnost raste

Roška cesta 2 — to je bilo v dneh procesa alternativno središče Ljubljane. Dnevno se je tam zbiralo precej naroda, da bi izka- zal solidarnost z obtoženci. Prva dva dneva so ljudje prepevali Zdravljico, skandirali imena obto- žencev, vozila so trobila — vse v znak podpore obtoženim. Vojaški senat je nato zagrozil s preložitvi- jo procesa drugam — nakar se je izražanje solidarnosti in podpore pač prilagodilo okoliščinam: sko-

(dalje na strani 10)

Proces v Ljubljani:

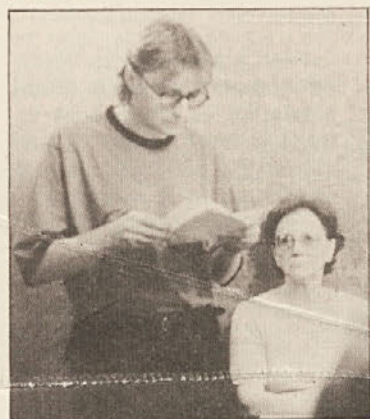
Branje je bilo v okviru literarnih solidarnostnih večerov, ki jih že od začetka pripora Janše, Tasiča in Borštnerja prirejata Društvo slovenskih pisateljev in pa slo- venski PEN-center in jih je doslej že bilo okrog 40.

Na začetku večera je njegov moderator Andrej Kokot izrazil in izpovedal solidarnost pisateljev s pripri- timi oz. obtoženimi. Med branjem je predstavnica Odbora za človekove pravice Alenka Pu- har na kratko opisala potek soje- nja tega dne in kako je narod pred zaprtjo roško kasarno izkazo- val solidarnost in vzajemnost z obtoženimi in tudi poudarila po- men solidarnosti koroških slo- venskih pisateljev s pripri- timi in pa sorodniki obtoženih.

Kot zadnji je bral Janko Mess- ner.

Na žalost moramo zapisati, da prav on, ki je tudi predsednik DSPA, očitno ni dojel pomena soli- darizacije z ljudmi, ki se borijo za najosnovnejše človeške in pa politične pravice pod represivnim

V četrtek, 21. julija 1988, so slovenski koroški pisatelji Maja Haderlap, Cvetka Lipuš, Janko Messner, Janko Ferk in pa Andrej Kokot brali v znak solidarnosti in podpore štirim Slovincem, ki so bili obtoženi izdaje vojaških tajnosti (katerih, ni bilo povedano) in jim je vojska sodila v tajnem pro- cesu.

Janko Ferk

Maja Haderlap

Andrej Kokot

pritiskom vojaškega aparata, za katerega velja, da je država v dr- žavi. Napadati „Novo revijo“ (ki ji beograjski državni tožilec grozi s procesom zaradi 57. številke) smo zato, ker ni objavila njegovega članka, torej iz zgolj sebičnih raz- logov, ne pa vsebinsko-političnih, očitati „Mladini“ nesorioznost in

senzacionalizem, čeprav je ne be- re, kar je sam priznal, ni nič dru- gega, kakor za vsako ceno, pa najsi bo še tako nizka, spravljati samega sebe v središče pozorno- sti in v pozicijo žrtve in zatiranca. Prav groteskno pa je, če na prire- ditvi, ki je namenjena podpori žrt- vam represije, spevjaš hvalnico

politiki, ki tako represijo dopušča in vse to v imenu nekega so- cializma, ki ga je Messner prav to- najsi bo še tako nizka, spravljati samega sebe v središče pozorno- sti in v pozicijo žrtve in zatiranca. Prav groteskno pa je, če na prire- ditvi, ki je namenjena podpori žrt- vam represije, spevjaš hvalnico

Franc Wakounig

Solidarnostna izjava skupine slovenskih koroških pisateljev z obtoženci v Ljubljani

Podpisani koroški avtorji/av- torice, ki smo nekateri že z li- terarnim branjem na sedežu DSP v Ljubljani izrazili solidarnost s pripri- timi Janezom Janšo, Davidom Tasičem, Ivanom Borštnerjem in s Francijem Zavrlom to še enkrat izrecno potrjujemo. Zelo zaskrbljeni in zgroženi zasledujemo vojaško sojenje za zaprtimi vrati in zahtevamo, da se pripri- te takoj izpusti, da se jim omogoča obramba s prostosti in svo- bodna izbira civilnega advoka- ta, da je sodna obravnava jav- na in v skladu z mednarodnimi načeli človekovih pravic ter da poteka v materinem jeziku pripri- tih in v smislu enakopravnih in suverenih odnosov med narodi in republikami SFRJ.

Naša iskrena podpora velja Odboru za varstvo človekovih pravic in vsem demokratičnim silam v SRS in SFRJ, ki se neutrudno borijo za demokra- cijo, enakopravnost, osnovne človekove pravice in uve- ljavljanje civilne družbe.

Upamo, da SFRJ zaradi go- spodarske in politične krize ne bo skušala še naprej uporab- ljati represivnih metod proti kritičnim in drugačermislečim članom družbe, ki le-to tudi iz- ražajo.

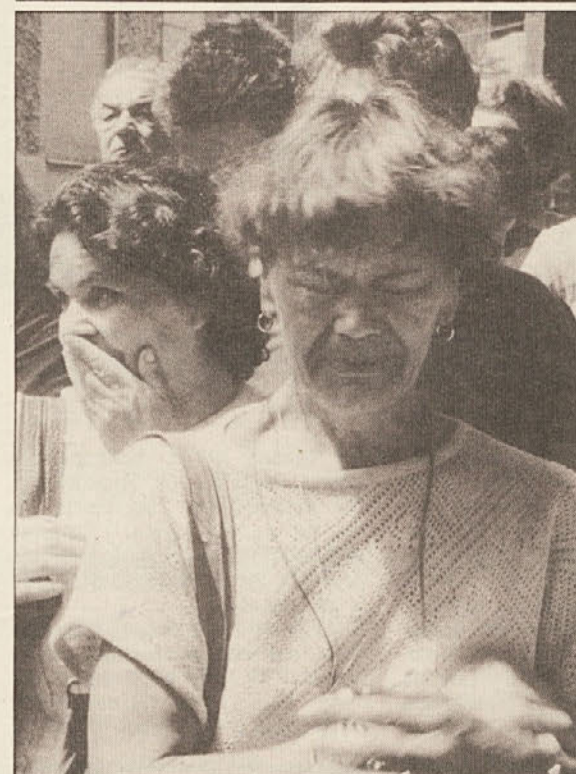
Celovec, 22. 7. 1988

Andrej Kokot, Cvetka Lipuš, Jani Oswald, France Merkač, Maja Haderlap, Janko Ferk

Tisoče ljudi je spremljalo proces; resignacija jim je tuja — kljub obsodbam.

Ljubljanski proces v slikah

Solze — v znamenju solidarnosti obsojencem.

Franci Zavrl — „obkoljen“ od cvetja in fotografov.

Rože za vojaka-stražnika pred vojaškim sodiščem v Ljubljani.

Slovo do Rižnarjeve matere Marije Zdovc

V torek, 19. julija, smo ob veliki udeležbi sorodnikov, vaščanov in faranov položili na šmihelskem pokopališču Rižnarjevo staro mamo Marijo Zdovc k večnemu počitku. Dočakala je lepo starost; ravno pred dvema tednoma je izpolnila 87. leto. Kakor je bilo njeno življenje mirno in tiho, tako je tudi tiho in mirno v noči na nedeljo, 17. julija, za vedno zaspa.

Rajna Rižnarjeva mati se je rodila leta 1901 na Doleh v fari Golševa pri Žihpoljah. Leta 1927 se je poročila s Pavlom Zdovcem, uglednim kmetom iz Rinkol. V zakonu so se jima rodili štiri otroci, katere sta vzgajala v ljubezni do Boga in naroda. Njeno življenje je bilo delo in molitev. V zadnjih letih, ko ni več zmogla težjega dela, pa si je z molitvijo in boguvdanim trpljenjem nabirala zaklade za večnost.

Kakor bi slutila, da jo bo Bog kmalu poklical k sebi, se je pred tednom udeležila celodnevnega češččenja v Rinkolah in z veliko ljubeznijo in s spoštovanjem sprejela Njega kot popotnico v večnost.

Naj rajna Rižnarjeva mati mirno počiva in prejme zasluženo plačilo pri Večnem plačniku, žalujoči družini in sorodnikom pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Vili Vuk novi ravnatelj mariborskega muzeja

Mariborski muzej dobi novo vodstvo: od 1. septembra dalje bo kot novi ravnatelj vodil mariborski muzej diplomirani etnolog Vili Vuk.

Vili Vuk, ki bo nasledil dr. Sergeja Vrišerja, je doslej delal pri dnevniku „Večer“, kjer je vodil kulturno redakcijo. Koroški Slovenci ga poznajo kot izvrstnega poznavalca koroških Slovencev, zlasti njihove kulturne ustvarjalnosti. Da je mariborski „Večer“ precej izčrpano in stvarno poročal o nas, za to velja zasluga prav tudi njegovemu uredniku za kulturo.

Uredništvo Našega tednika kolegu Vuku iskreno čestita k imenovanju za ravnatelja in mu želi obilo uspeha. Prepričani smo, da bomo tudi v bodoče nadaljevali pot plodovitega sodelovanja.

raj nič petja in trobljenja, zato pa šopek pri šopku, solidarnostna straža, papirčki z napisom: „Svoboda“, „OF“, dvignjene roke z znakom „V“, pismeni pozdravi štirim v sodni dvorani in vmes pesniška zbirka. Med množico, ki je stala pred kasarno, so bili stari borci, veliko mladine, obrtniki in nastavljenici, vznemirjeni, zaskrbljeni, a ne malodušni, temveč enotni v prepričanju, da so zdajšnji dogodki usodni za razvoj slovenskega naroda.

Predstavniki Odbora za človekove pravice Igor Bavčar je zadržanje ljudi imenoval „občudovanje vredno“.

Odbor za zaščito človekovih pravic po njegovih besedah ne bo prevzel novih primerov, ampak te bo odslej obravnaval in spremljal „Iniciativni odbor za ustanovitev sveta za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin pri RK SZDL“, ki ga vodi znani pravnik dr. Ljubo Bavcon. O zadržanju vojske je v posebni izjavi „Iniciativnega odbora“ med drugim rečeno, da vojaško sodstvo svoje diskrecijske pravice uporablja dosledno v škodo obtožencev in da se s tem samo izpostavlja v javnosti že močno izraženim sumom, da gre za proces s političnim ozadjem.

Prejšnji teden se je sestala tudi slovenska skupščina in na pobudo pesnika Toneta Pavčka so delegati družbenopolitičnega zbora obsežno razpravljali o zadevi Janša, Tasič, Borštner, Zavri. Pavček je na pobudo Odbora za varstvo človekovih pravic predla-

LJUBLJANSKI PROCES

gal enominutni molk v znak solidarnosti, kakor je Odbor sploh mnenja, da bi ta molk naj pred vsako prireditvijo izvedli. Skupščina pa je na kritiko Odbora za varstvo človekovih pravic, da ni storila tistega v primeru aretacij, kar bi bilo potrebno v tem primeru, izjavila, da je sprejela konkretne sklepe iz svoje pristojnosti, da pa ne more in ne bo ocenjevala ravnanja pravosodnih organov,

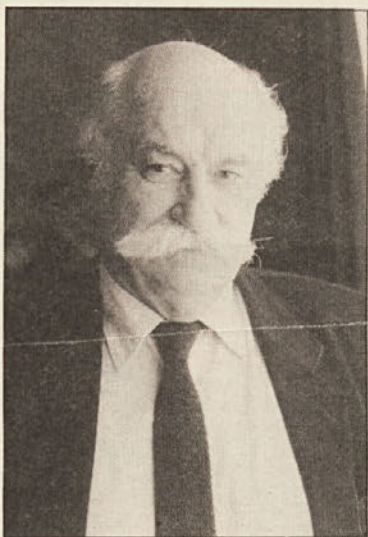
ker takšno oceno oblikujejo le pravni teoretiki in strokovnjaki. Od predsedstva Jugoslavije pa bo, kar se tiče jezika, v katerem poteka obravnava, zahtevala, naj zagotovi spoštovanje ustavnosti in zakonitosti.

Če je molk res najbolj primeren način protesta, je vprašljivo, ker v trenutku bi bolj odgovarjalo kričanje, kajti „slovenski narod je v preteklosti preveč trpel in molčal

in izraz njegove zaskrbljenosti ne more še enkrat biti molk“ (predsednik Stanovnik).

Kaže, da bi nekateri slovenskega molka, najsi v taki, podobni ali čisto drugačni obliki, bili zelo veseli. Kajti državni tožilec v Beogradu je že izjavil, da pripravlja proces proti Novi reviji, šte. 57, zaradi izdaje vojaških tajnosti...

Franc Wakounig

Predsednik Janez Stanovnik

Napis, ki priča o solidarnosti z obtoženimi.

Med množico, ki je stala pred kasarno, so bili stari borci, obrtniki, nastavljenici, veliko mladine — sicer vznemirjeni, zaskrbljeni, a ne malodušni.

ANSAMBEL «RENDEZ-VOUS»:

Krstna predstava nove plošče v Globasnici

Ko je lani ansambel „Rendez-vous“ na benefičnem koncertu Glasbene šole prvič nastopil na Koroškem, mu je večina udeležencev obetala uspešno bodočnost. Ta prognoza je bila potrjena na nadaljnjih nastopih tega priljubljene- ga ljubljanskega ansambla. Nekatere njihove uspešnice so že prav ponarodele, tako npr. „Debela deklica“, „O ne cherry“ ali „Vesela Francika“. Sedaj pa sta na vrsti njihova nova kasetna in plošča. Vrh tega bodo z našimi mladinci potovali v Budimpešto k „Formuli I“ (6. in 7. avgusta). Tam bodo — brezplačno — oblikovali večerni program in zabavali mladince, turiste in domačine.

O novi kaseti in plošči pa je

vodja ansambla Miro Čikeljš povedal Našemu tedniku: „Prepričani smo, da bosta pri publiki dobro odjeknila. Izšle sta v slovenščini in hrvaščini, posneli pa smo ju v studiju SIM v Zagrebu pod vodstvom aran-

žerja in producenta Rajka Dujmiča, ki je glavni komponist in vodja ansambla „Novi fosili“. Kakor je znano, je ta ansambel lani sodeloval pri evropskem Song Contestu in bil med najboljšimi.“

Meseca oktobra se bo ansambel „Rendez-vous“ odpravil na turnejo po Jugoslaviji, določena pa je tudi krajša turneja po Koroški ter v glavna mesta Avstrije. Od pesmi na novi plošči še posebno izstopata — zaradi aktualnih dogodkov — „Shopping in Graz“ (le-ta prepeva doživetja na avstrijsko-jugoslovanski meji) in pa „Jonny“. Miro Čikeljš: „S to pesmijo sprva nisimo imeli namena izpovedati resnejše vsebine. Koncipirali smo jo kot zabavno pesem. Dogodki v zvezi s procesom proti Janši, Tasiću in Borštnerju pa dajejo tej pesmi sedaj aktualno politično vsebino.“ Tekst pesmi „Jonny“ (Janez) se med drugim glasi: „Janez, Janez, še si živ, srce ti še bije, Janez, Janez, še si živ, sonce zate sije. Jonny, ti si naš superstar...“

Zelo radi nastopajo tudi na Koroškem. Kakor že zgoraj omenjeno, so med drugim sodelovali pri benefičnih koncertih za našo Glasbeno šolo, in to spontano in brez nobenega honorarja. Sicer pa je njihov koroški manager Bernard Sadovnik iz Globasnice, pri katerem lahko vsi ljubitelji ansambla „Rendez-vous“ dobijo kasete, plošče, nalepke itd.

Kako močno so vzljubili Koroško, dokazuje tudi to: krstno predstavitev nove plošče bo ansambel „Rendez-vous“ imel 10. septembra 1988 — v okviru Globaškega žeganja in hitparade slovenskega sporeda avstrijskega radia.

ROKO

DRUŠTVO SLOVENSkih PISATELJEV V AVSTRIJI:

Tajnik Franc Merkač je odstopil

Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji, ki mu predseduje Janko Messner, je brez tajnika. Franc Merkač, ki je od zadnjega občnega zbora naprej opravljal tajniške posle društva, in to po splošnem mnenju članov zelo dobro in prizadevno, je na zadnji seji odstopil.

Vzroke za ta korak je Merkač v razgovoru z Našim tednikom formuliral zelo strnjeno. Odstopil je zaradi predsednika oz. njegovega vedenja v tej funkciji, ugotavlja pa, da to ni nikakršen afront proti osebi oz. pisatelju Janku Mess-

nerju. Odstop naj bi bil signal za DSPA, da se kaj spremeni oz. da se nekaj premakne in da bo prišlo do izrednega občnega zbora, ki naj bi smernice za bodoče delo društva uravnal. Merkač je dejal, da so mu kot tajniku bile roke

zvezane, da bi lahko prinesel novega vetra v društvo in upa, da se bo sedaj nekaj spremenilo na bolje.

Kdaj in če sploh bo sklican nov oz. izredni občni zbor, se bo videlo kaj kmalu. Dejstvo pa je, da se odgovorni v društvu in s tem za društvo ne bodo mogli kar tako otresti položaja, ki je v društvu nastal z odstopom tajnika in se bojo pač morali odločiti za konsekvence, ki bojo v prid Društvu slovenskih pisateljev v Avstriji.

-wafra-

Iz drugih časopisov— Iz drugih časopisov— Iz drugih časopisov— Iz drugih časopisov— Iz drugih časopisov

Pojem »Jugoslovan« je dobil domovinsko pravico tudi kot opredelitev naših državljanov o narodni pripadnosti. Skozi stranska vrata se je preinil v statistično obdelavo podatkov po zadnjih popisih prebivalstva in zdaj postaja vrednostna kategorija z natančno določenim pozitivnim političnim predznakom. Z njim pogosto manipulirajo nekateri politiki in sredstva javnega obveščanja.

Zdaj, ko pripravljajo nov zvezni in republiške zakone za popis prebivalstva 1991.

vani. Pri predzadnjem popisu so jih uvrstili pod ta pojem 300.000, pri zadnjem pa že kar milijon več. Zanimivo je, da v nekaterih zveznih enotah tega pojma niso upoštevali.

Še bolj pomembna od zasluga za to, da je novi pojem prišel med popisovalce, je opredelitev njegovega izvora. Temelj zanj izhaja iz Stalinove teorije o stapljanju narodov v socializmu, ki jo je po revoluciji sprejela tudi jugoslovanska teoretska misel. K sreči je kmalu spoznala, da se za njo skrivajo hegemonistični interesi socializma

slovana, da bi tako dali pojmu pozitiven politični atribut. V zadnjem času pa je znani beograjski humorist ob primerni asistenci sredstev javnega obveščanja obiskal v imenu opredeljenih Jugoslovanov s posebnim pismom donedavnega predsednika skupščine Jugoslavije. V pismu je zapisano, da so Jugoslovani brez svoje krajevne skupnosti, občine in republike in zato terjajo svoj družbeni prostor.

Jugoslovani naj bi bili nadnacionalna kategorija občanov, ki da ni obremenjena s parcialnimi interesi, nosilci nove enotno-

narodno opredeljujejo. Za mnoge je statistični pojem »Jugoslovan« pomenil rešitev iz zadreg. Toda neki slovenski strokovnjak je te dni opozoril, da je statistika nož z dvema reziloma, ki ga je treba znati previdno uporabljati. Objektivno podoba različnih podatkov je mogoče dobiti šele s primerjavo tistih podatkov, ki so si neodvisni. Vprašanje pa je tudi, ali so bili popisovalci ob zbiranju podatkov dovolj usposobljeni, da bi prizadete natanko poučili o vseh možnostih v zvezi z narodnim opredeljevanjem.

Po popisu Jugoslovan

Piše Lojze Kante („Delo“)

leta, bi bilo nujno natanko povedati, kakšen namen so imeli tisti, ki so ta pojem uvedli v rubriko popisnih pol, nanašajočo se na narodno pripadnost občanov. Strokovnjaki, ki so analizirali zadnje popise, namreč ugotavljajo, da so v pripravah nanje statistiki popustili pragmatičnim zahtevam politike v škodo stroke. To se je zgodilo tudi v zvezi z narodnim opredeljevanjem občanov. Popisovalci so dobili navodilo, naj uvrščajo občane razen pod pojme pripadnosti k posameznim jugoslovanskim narodom, k etničnim skupinam in neopredeljenim tudi pod pojem »Jugoslo-

sovjetskega tipa in jo je opustila. V Sovjetski zvezi pa so jo kar zavzeto uveljavljali v praksi z zatiranjem in preseljevanjem posameznih narodov in narodnih manjšin. Prav sedaj imajo opravka s posledicami dušitve narodnih pravic v nekaterih azijskih republikah, kjer množice terjajo odpravo posledic starih zapiranj in rehabilitacijo prizadetih narodov. Pri nas se je pred leti vrnil k teoriji o stapljanju narodov pokojni general Kosta Nagy, ki je govoril in pisal o bodočem »jugoslovanskem narodu«. Ob njem so še drugi enostransko uporabljali Titovo izjavo, da se čuti Jugos-

stvi v državi ter spodbujevalci bratstva in enotnosti, torej nekakšna nadnacionalna avantgarda. Tako spolitizirane jih konfrontirajo z občani, ki se opredeljujejo po narodni pripadnosti. Odveč je poudarjati, da se za tem skrivajo pogledi etatiističnih struktur, ki se spogledujejo z unitaristično državo in z realnim socializmom.

Seveda pa si ob vsem tem ne gre zatiskati oči pred tem, da so velike povojne migracije v državi povzročile mnoge stiske ljudi. Nastajali so in nastajajo novi narodno mešani zakoni, v katerih se včasih zakonca, še večkrat pa njihovi otroci, težko

V prvih razpravah o zasnovi novih zakonov v zvezi s prihodnjim popisom prebivalstva se v Sloveniji zavzemajo, naj bi sploh opustili narodno opredeljevanje. Le-to namreč sodi v izključno pristojnost republik. Zainteresirani pa lahko dobijo potrebne podatke o narodni pripadnosti občanov v registrih občanov po občinah, ki so zagotovo veliko bolj verodostojni kot tisti iz popisov. Pripadniki italijanske narodne manjšine so na skupščini Unije Italijanov za Istro in Reko pred tedni v Bujah celo zagrozili, da bodo bojkotirali popis, če jih bodo silili, naj se narodnostno opredelijo.

SLOVENSKI SPORED AVSTRIJSKEGA RADIA VSAK DAN od 18.10—19.00

Petek, 29. julija

Narodopisna oddaja (A. Feinig).

Sobota, 30. julija

Duhovni nagovor (Toni Opetnik). — Voščila (D. Urschitz).

Nedelja, 31. julija

Ni vsak dan nedelja. Spored za dobro voljo.

Pon., 1. avgusta

„Živeti z naravo“ — ekskurzija na Radišah.

Torek, 2. avgusta

Halo, prijatelji! Partnerski magazin.

Sreda, 3. avgusta

Narodno-zabavna glasba. Večerna 21.00—22.00 Nova pesmarica Antona Nageleta — zborovsko petje.

Četrtek, 4. avgusta

Rož — Podjuna — Zilja.

3. 8. 88 — Večerna oddaja 21.00—22.00

Vigredi letos je Krščanska kulturna zveza v Celovcu srkbela za natis zborovskih pesmi Antona Nageleta, starešine slovenskih koroških skladateljev, ki se je rodil 16. januarja 1911 pri Toniju v Šentjakobu. Po osnovni šoli se je vpisal v orglarsko šolo na celovškem konzervatoriju, nato pa študiral na Dunaju na akademiji za glasbeno umetnost. O svojih glasbenih začetkih pravi Anton Nagele med drugim: „Mama, ki so mi umrli leta 1975 v 96. letu svoje starosti, so bili skozi petdeset let organistka in so učili zbor cerkvene in ljudske pesmi ter tako bogatili šentjakobsko pevsko kulturo. Veselje do petja mi je raslo iz leta v leto in tako so mama učili še moški zbor. Ko sem dorastel, sem ga prevzel jaz. Peli smo v cerkvi, pa tudi pri igrah in drugih prireditvah“.

Pesmarico Antona Nageleta, v kateri so zbrane pesmi za mešani zbor ter priredbe ljudskih pesmi tako za mešani kakor za moški zbor, je uredil dr. Mirko Cuderman. Oddajo o pesmarici, ki je vigredi izšla in seveda o liku Antona Nageleta bo pripravil posebno dober poznavalec Nageletovega dela, dr. Anton Feinig.

● Pečnica

Katoliška otroška mladina vabi na počitniški teden na Pečnico **TEDEN V NARAVI...**

za vse, ki radi hodijo; ki so radi v naravi; ki radi opazujejo, ki se ne utrudijo preveč hitro
Čas: od 1. avgusta 1988, ob 16. uri, do 5. avgusta 1988, do 14. ure

Starost: od 10. do 14. leta
Prijave do 15. julija 1988 na Katoliško otroško mladino v Celovcu, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26, tel.: 0463/51 11 66
Cena: 300,—

Za počitniški teden na Pečnici so potrebne tele stvari: spalna vreča in podlaga, krožnik, skodelica in pribor, žepni nož, nahrbtnik, posoda za pijačo, dobri čevlji (dva para), zaščita proti dežju, kopalke, praktična obleka; potrebščine za umivanje.

● Rožek

Razstava del KIKI KOGELNIK
Razstava je na ogled vsak dan od 15.00 do 19.00 ure, razen ob ponedeljkih
Kraj: galerija Rožek

● Celovec

ZORKA L. WEISS
akvareli in gvaši
Čas: od 18. julija do 15. avgusta 1988
Kraj: v kavarni v domu umetnikov v Celovcu

● Loče

4. MEDNARODNI KROS — TEK NA STARI GRAD
Štart: v nedeljo, 14. avgusta 1988, ob 10.00 v Ločah
Cilj: na Starem gradu — 950 m
Prijave: Jožko Wrolich, 9582 Loče
Prireditelj: SPD „Jepa Baško jezero“

● Obirsko

POHOD NA OBIR
Čas: nedelja, 31. julija 1988
Zbirališče: vrh Ojsterca ob 11.00 uri
Nazaj grede piknik pri Marofu
Prireditelj: SPD „Valentin Polanšek“ na Obirskem

● Loče

FOLKLORNI VEČER
Čas: ponedeljek, 1. avgusta 1988, ob 20.30
Kraj: gostilna Wrolich v Ločah
Prireditelj: SPD „Jepa-Baško jezero“
Nastopajo: tamburaški ansambel Loče, ansambel Drava in folklorna skupina KPD „Planina“ iz Sel

● Šteben

TEKMA KOSCEV
Čas: nedelja, 7. avgusta 1988, ob 14.00 uri
Kraj: pri gostišču Juena v Čepečah

PRIREDITVE

Izlet skupaj z znano skupino Rendezvous

V soboto, 6. avgusta 1988: Vožnja do Blatnega jezera/Plattensee — Madžarska

Zabaven večer v Budimpešti s skupino „RENDEZVOUS“
V nedeljo, 7. avgusta 1988: Obisk formule I — Hungariaring
Ogled mesta Budimpešta

Cena: 1000,— šil. (vožnja, prenočitev, zajtrk, vstopnica za formulo I)

Prijave do najkasneje **22. 7. 1988 pri Bernardu Sadovniku, tel. 04 63 / 35 9 85 ali 0 42 30 / 340.**

Prijava je veljavna z vplačilom 600,— šil. Ker je prostih samo še 15 mest, odloča dan vplačila prijavnice za sprejem prijavnice!

Izlet je v sodelovanju s turistično agencijo Cartrans in z avtopodjetjem Sienčnik!

Prireditelj: SPD „Edinost“ v Štebnu

Na prireditvi sodelujejo tudi društveni moški zbor Franc L. Lesičjak in domači ansambli

● Djekše

KONCERT
Čas: nedelja, 7. avgust 1988, ob 10.00 uri (po sv. maši)
Kraj: ljudska šola na Djekšah
Prireditelj: Prosvetno društvo „Lipa“ v Velikovcu
Nastopajo: družina Lipusch, Plazniška dekleta, ansambel Korenika

● Šentprimož

KABARETNI VEČER
Čas: 28. julij 1988, ob 20.30
Kraj: kulturni dom v Šentprimožu
Prireditelj: SPD „Danica“ iz Šentprimoža
Nastopila bo znana kabaret skupina GIMPEL iz Gradca

● Globasnica

Planinsko društvo Celovec in Kulturno društvo Globasnica — planinski odsek vabita na **izlet v Koprivno k sv. Ani: v nedeljo, 31. julija 1988; sv. maša bo ob 11.00 uri.**
Zbirališče pri gostilni Juena, odhod ob 9.00 uri.
Planinci prisrčno vabljeni!

● Rebrca

RIBIŠKA SV. MAŠA
Čas: nedelja, 31. julija 1988, ob 10.00 uri
Kraj: na Rebrci
Pri maši bosta pela rebrški cerkveni zbor in sekstet iz Rotensteina

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Tisk: Mohorjeva/Hermagoras, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. NAŠ TEDNIK izhaja vsak petek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: (04 63) 51 25 28.

● Celovec

Slovenska študijska knjižnica
brezplačno izposoja knjige — svoje prostore ima v Mladinskem domu, Mikschallee 4, 9020 Celovec. Knjižnica posluje: **ob ponedeljkih in torkih od 10. do 18. ure, ob sredah, četrkih in petkih pa od 8. do 16. ure**

KNJIŽNA ZBIRKA „SPREHODI V NARAVO“

● **DIERL Wolfgang** Metulji: kako spoznamo in določimo metulje in njihove gosence. — V Ljubljani: Cankarjeva založba, 1988. — 79 str., barvne ilustr.
● **HOCHLEITNER Rupert** Kamnine: zaneljivo prepoznavne strukture posameznih kamnin. — V Lj.: CZ, 1988. — 79 str., barvne ilustr.
● **HOCHLEITNER Rupert** Rudnine: kako jih določimo in kako kristalizirajo. — V Lj.: CZ, 1988. — 79 str., barvne ilustr.
● **NEUKAMP Ernst** Oblaki in vreme: oblake in vremenske pojave prikazuje 60 slik in barvnih grafikonov. — V Lj.: CZ, 1988. — 80 str., barvne ilustr.
● **LIPPERT Wolfgang** Travniške cvetice: prepoznavajmo cvetje na travnikih in pašnikih. — V Lj.: CZ, 1988. — 79 str., barvne ilustr.

● **NICOLAI Jürgen** Ptice pevke: prepoznavajmo ptice pevke v gozdu, na polju in v vrtu. — V Lj.: CZ, 1988. — 79 str., barvne ilustr.

● **NICOLAI Jürgen** Ujede in sove: slike ptic v naravnem okolju. — V Lj.: CZ, 1988. — 78 str., barvne ilustr.

● **ZEI Miroslav** Jadranske ribe: kako prepoznamo ribe, ki žive v Jadranskem morju. — V Lj.: CZ, 1988. — 72 str., barvne ilustr.

● **ZEI Miroslav** Življenje v morju: živali in rastline, ki naseljujejo Jadransko morje. — V Lj.: CZ, 1988. — 79 str., barvne ilustr.

Veslimo se Vašega obiska

DOPUSTNIŠKA DOŽIVETJA z Našim tednikom

skupaj s KKZ, z Družino in domom in s Cartransom

Štiri dopustniške dneve ob ogledu krajev MEDJUGORJE — MOSTAR — SARAJEVO — PLITVICE

Varianta A — avtobus

TERMIN: 23.—26. oktober 1988

Spored:

- 23.10. CELOVEC — LJUBLJANA — ZAGREB — BANJA LUKA — JAJCE — SARAJEVO; večerja, zabava, nočitev.
- 24.10. ogled Sarajeva (Gazi-Husrevbegova mošeja, muzeji, cerkve, olimpijsko mesto)
turško kosilo v restavraciji MORICA HAN
popoldne prosto za osebni ogled mesta; večerja, zabava, nočitev
- 25.10. po zajtrku vožnja v Mostar, skupno kosilo s skupino B; ogled MOSTARJA, MEDJUGORJE: ob 18.00 zahvalna maša ob 40-letnici NT; nato večerja, nočitev
- 26.10. po zajtrku odhod domov na progi SPLIT — ŠIBENIK — ZADAR — KARLOBAG — PLITVICE — KARLOVAC — NOVO MESTO — LJUBLJANA — CELOVEC

Cena variante A 1960,— šil.
doplačilo za enoposteljno sobo 680,— šil.

VKLJUČENO: avtobusni prevozi po navedeni progi — namestitev s polnim penzionom v hotelih srednje kategorije — vodnik

Varianta B — avtobus in ladja

TERMIN: 24.—27. oktober 1988

Spored:

- 24.10. CELOVEC — LJUBLJANA — POSTOJNA — RIJEKA; ob 17.00 odhod ladje iz Rijeke, večerja, zabava, nočitev na ladji
- 25.10. približno ob 7.00 prihod ladje v pristanišče SPLIT; zajtrk, nato ogled Splita in prevoz z avtobusom v MEDJUGORJE, kjer se srečamo s skupino A; nadaljnji program kakor pri varianti A
- 26.10. po zajtrku odhod avtobusa preko MOSTARJA (ogled) v SPLIT; ca. 17.00 odhod ladje iz SPLITA; večerja, nočitev na ladji
- 27.10. ob 8.00 prihod ladje v RIJEKO, nato avtobusni prevoz v Celovec

Cena variante B 2850,— šil.

VKLJUČENO: avtobus Celovec — Rijeka — Celovec in Split — Medjugorje — Split
prevoz z ladjo Rijeka — Split — Rijeka
polni penzion — vodnik

Tinje

v petek, 29. julija, ob 20. uri
KONCERTNI VEČER
Nastopata: Ferdinand Neges — kitarar in Johann Scherr — kitarar

v soboto, 6. avgusta, od 10. do 16. ure
MASAŽA ZA NAPREDUJOČE, nem.
Voditeljica: Ingeborg Siegert, Dunaj

v četrtek, 11. avgusta, ob 20. uri
KONCERT SLOVENSkih NARODNIH PESMI
Nastopajo: „Družina Lipusch“ in „Plazniška dekleta“

NAPOVED:
od nedelje, 28. avgusta, od 18. ure do sobote, 3. septembra, do 13. ure
SLOVENSKE POČITNICE
Vodijo: Marija Perne, mag. Andreja Vrbinc, Renate Kraut

od sobote, 10. septembra, od 14.30 ure do nedelje, 11. septembra, do 16.30 ure
PRIPRAVA NA ZAKON
Spremlja: Jože Kopeinig
Predavatelj: zdravnik, mati, sodnik, duhovnik

GALERIJA TINJE:
Razstava del Blaža Župančiča (fotografije)
Razstava bo odprta do 19. septembra 1988

IMPORT-EKSPORT DRUŽBA V CELOVCU

IŠČE

sodelavca z odsluženim vojaškim rokom, ki ima veselje do dela v skladišču oz. prodaji.

Predpogoj: znanje obeh deželnih jezikov in osnovno znanje EDV; šolska izobrazba: trg. akademija.

Prijave pošljite na: Import-ekspert IMPATEX, Ebentaler StraÙe 147, 9020 Celovec, tel.: 04 63 / 37 1 42

Nagradno tekmovanje za mesec julij

1. nagrada
IZLET V
PORTOROŽ

PODARI PODJETJE
SIENČNIK
DOBRLA VAS

Pravilna rešitev:
Ziljski kozolec

Za tiste, ki želijo biti ves teden na morju

Mošćenička Draga

Termin: 24. 9.—1. 10. 1988
hotel MARINA
(B kategorija)

Mošćenička Draga — mala vas, 15 km južno od Opatije, čista voda, pešćena plaža, lepa promenada ob morju, stalna avtobusna zveza z Opatijo.

HOTEL MARINA: tik ob morju, velik vrt, igrišće, bazen, plaža je plitva (idealno za otroke), dobro vodstvo hotela

SOBE: vse imajo prho in WC, nekatere tudi balkon, zelo prostorne sobe

CENA VKLUJUČUJE: avtobusni prevoz Celovec — Mošćenička Draga — Celovec. Namestitev v dvoposteljni sobah na bazi polpenzion. Pijaća dobrodošlica

Cena za osebo: 2780,— šil.
doplačilo za enoposteljno sobo 665,— šil.

PRIJAVE SPREJEMATA:
NAŠ TEDNIK
tel. (04 63) 51 25 28-21

CARTRANS
tel. (04 63) 51 25 80

Ljubiša Dalanović — vratar iz Bearove šole

3-krat (1976/77/78) so izbrali novinarji Ljubišo Dalanovića za najboljšega vratarja Jugoslavije. Dalanović je igral tudi 2-krat za jugoslovansko reprezentanco in 16 let v I. zvezni ligi. Dalanović, ki je po rodu Romun, igra danes za Slovenski atletski klub.

Ljubiša Dalanović je rojen 6. februarja 1953 v Radujevcu (blizu Bora) nekaj kilometrov od romunske meje. S svojimi starši govori Dalanović izključno romunsko, pa tudi v njegovi domači vasi govorijo danes še pretežno romunsko.

Dalanović je le slučajno po-

stal vratar. Sprva je igral namreč desno krilo. Ker pa je v moštvu v domačem kraju izpadel vratar, je šel v gol Dalanović. Trener je takoj spoznal talent mladega fanta. Ljubiša Dalanović je potem šel k I. ligi gašu Bor. V Splitu je bil Dalanović na specializaciji pri sve-

Ljubiša Dalanović v slavnem moštvu Olimpije Ljubljane, ki je igrala še v I. ligi.

Ljubiša Dalanović v stadionu za Bežigradom, kjer je igral 11 let v I. ligi.

točno znanem vratarju Vladimiru Beari. V dveh mesecih, tako Dalanović, sem se naučil osnovne šole, ki je bila osnova za mojo nadaljnjo kariero. Z Dalanovićem je bil tedaj na specializaciji tudi znani vratar Katalinič, ki je pozneje igral v Angliji. Dalanović je potem 5 let branil v I. ligi za Bor, nato pa ga je kupila ljubljanska Olimpija, za katero je branil kar 11 let (550 tekem).

Pri Olimpiji je vratar dosegel višek svoje kariere. 3-krat so ga novinarji ob koncu sezone izvolili za najboljšega vratarja Jugoslavije, 6-krat pa je igral za ekipo novinarjev. (Ob koncu leta v Jugoslaviji novinarji sestavijo najboljšo ekipo, ki igra proti reprezentanci.) Leta 1979 so Dalanovića vpoklicali v jugoslovansko reprezentanco. Igral je proti Poljski (1:2) in proti Romuniji (3:3). Še istega leta pa je moral k vojakom, zato ni igral naprej v reprezentanci. V tem času je imel izredno veliko ponudb od Crvene zvezde, Dinama, Hajduka, pa tudi od Bordeauxa, Liona in celo celovške Austrije. Toda Dalanović tudi po odsluženem vojaškem roku ni hotel zapustiti Olimpije in je do zadnjega dneva Olimpije v I. ligi igral za ekipo. Nato pa se je preselil v Celovec, kjer zdaj igra že drugo leto za SAK.

Na katero tekmo se Dalanović najraje spominja? Leta 1979 je Olimpija igrala v zadnji tekmi doma proti Dinamu neodločeno, Olimpija je ostala v I. ligi, Dinamo pa ni postal prvak. Posebej v spominu pa ima Dalanović tudi pokalno tekmo SAK — LASK, ko je SAK senzacionalno zmagal.

Dalanović je visok 179 cm

in je s 35 leti dobro treniran, seveda pa v prvi vrsti šteje pri njem velika rutina. Po njegovem mora vratar imeti dober odziv, mora biti elastičen, mora imeti dobro tehniko (postavljanje, lovljenje žoge), najbolj važna pa je dobra koncentracija. Vsak vratar mora začeti vsaj s 13 leti, če hoče postati res vrhunski vratar. Na žalost pa manjka danes dobrih trenerjev za vratarje, pravi Dalanović, ki se je vedno zgledoval po velikem Bearu.

35-letni Ljubiša Dalanović bo igral verjetno še eno ali dve leti, potem pa misli postati trener naraščaja pri Olimpiji, kjer ga še danes častijo in spoštujejo. V Ljubljani ima stanovanje, ob robu mesta pa si je zgradil še lepo hišo, kjer s svojo ženo Vero in dvema otrokoma preživi konec tedna.

Pozneje se misli Dalanović vrniti v Radujevec, kjer živita njegova starša na 10 ha veliki kmetiji. Ali bo tudi on kmetoval, ne ve, trenutno pa se polno posveča Slovenskemu atletskemu klubu, kjer se že skoraj čuti bolj domačega kakor v najlepših časih pri Olimpiji.

Ljubiša Dalanović

roj. 6. 2. 1953 v Radujevcu
Kot 17-letni fant v šoli pri Vladimirju Beari
5 let pri Boru (I. liga)
11 let pri Olimpiji (I. liga)
2 leti SAK
2-krat A-reprezentanca
3-krat najboljši vratar Jugoslavije
2-krat najboljši vratar Koroške (izbrali koroški trenerji)

avstrijskem pokalu je SAK z Dalanovićem senzacionalno premagal I. ligaša LASK.

Avstrijski pokal — 1. kolo Uspehe bo zelo težko ponoviti!

Uspehe prejšnjih let v avstrijskem pokalu bo Slovenski atletski klub le težko ponovil. V 1. kolu čaka sicer premagljiv nasprotnik, toda že v 2. kolu pride 2. ligaš Alpine Donawitz. Trener Jagodič pa je že svaril svoje nogometaše, da na noben način ne smejo podcenjevati moštva iz Matreia.

Slovenski atletski klub bo verjetno igral v sledeči postavi:

	Dalanović		
	Stern		
F. Sadjak	A. Sadjak	Kreutz	
Blajs	Kunčič	Galo (Kert?)	
Hanser	Jovičević	Burger	

Rezerve: Luschnig, Čertov, Kert, Gorenšek
Sobota, 30. julija — igrišče Annabichl

Začetek: 17.15

Druge tekme koroških moštev: SVG Pliberk — ATSV Wolfsberg; Breže/Friesach — Rapid Lienz; Trg/Feldkirchen — FC Mölltal.

Selani imajo težave

Oktober se bo pričelo za žensko ekipo DSG Sele v državni B-ligi prvenstvo, moštvo pa trenutno še ni kompletno. Selani so sprva hoteli pridobiti koroško prvakinjo Hofmeisterjevo, ki pa trenutno nima ravnno največ zanimanja. Selani imajo kot alternativo Carmen Travnik, ki pa letos iz zdravstvenih razlogov ne bo mogla vedno trenirati.

Koroški prvak Werner Lettkemann je sicer že podpisal za Selane, ki bodo letos igrali v koroški ligi, toda ni še dobil od svojega kluba izpisnice. Na Koroškem pa bodo s prvenstvom pričeli že septembra.

Vabilo na
IZREDNI OBČNI ZBOR
Slovenskega atletskega kluba
v petek, 29. julija, ob 19. uri
v Mladinskem domu
(Mikschallee 4)

Članom sporočamo, da osebnega vabila ne dobijo in da so po tej poti prisrčno vabljeni, da se udeležijo občnega zбора. Vabi odbor

Nova ELO števila so tu!

Da v spodnji ligi veje drug veter kakor v nižjih razredih, so morali spoznati predvsem šahisti na sprednjih deskah šahovskega moštva SŠZ Cartrans. Justin Polanšek, ki pa je medtem nehal šahirati, Gallob, Franc Rulitz in Živkovič so vsi po vrsti izgubili Elo-točke. Zadnji trije pa so z dobro igro na raznih turnirjih (bekštanjansko in celovško oziroma dunajsko prvenstvo) škodo le še zmanjšali v znosni meri. Ostali šahisti so točke pridobili, staro število je obdržal MK Jurij Deisinger (Post-SV), ki pa v prvenstvu ne igra več (2155). Pri pošti se je zboljšal predvsem mladinec Mario Oražar 1508 (1482).

Novi ratin: A. Gallob 1906 (staro število: 1942), F. Rulitz 1891 (1905), G. Živkovič 1883 (1899), I. Ferm 1856 (1843), H. Rulitz 1765 (1702), J. Amrusch 1760 (1716), P. Waldhauser 1718 (1699), B. Kolter 1714 (1693), I. Lukan 1565 (1653), R. Hedenik 1503 (1552), T. Einspieler 1489 (1471) itd.

Okoli 60 otrok se je letos odzvalo povabilu Krščanske kulturne zveze in so prišli za teden dni v Mladinski center na Rebrco, kjer je letos že desetič Teden mladih umetnikov. Začel se je pretekli ponedeljek, 25. julija, in bo trajal do jutri, 30. julija. Veseli in navdušeni obrazi pričajo o navdušenju mladih umetnikov, ki se te dni ukvarjajo z umetniškim delom.

Že desetič „Teden mladih umetnikov“ na Rebrci

Medtem, ko je začetka prihajalo na Rebrco le okrog 20 otrok, raste to število iz leta v leto, pa tudi pridelitelji se trudijo leto za letom za novo ponudbo.

Namen tega Tedna mladih umetnikov je pospeševati kreativnost otrok. Poleg tega zapustijo otroci za nekaj dni svoje družine in se tako nekoliko osamosvojijo. Otroci v starosti od šest do dvanajst let navezujejo prijateljske stike, ki pogosto držijo še dolga leta in se navadijo na družabno življenje.

Letos so organizatorji in voditelji skupin poskrbeli za obširno novo ponudbo: otroci imajo možnost risanja na svilo, marmoriranja in izdelovanja venecianskih plošč. Poleg tega poživijo stene Mladinskega centra na Rebrci in otroške slike, ki so polne fantazije.

Z otroki slika znani umetnik Valentin Oman, ki je letos že desetič na Rebrci, da z njimi dela. Skupina otrok pa izdeluje s Sašo Kum-

pom lutke in pripravlja tudi predstavo. Prav tako od prvega Tedna mladih umetnikov dalje sodeluje Anica Fugger, ki skrbi za najboljšo kuhinjo.

Poleg tega delajo, rišejo, pojejo in plešejo z otroki Barbara Möseneder, Tanja Zgonc, Rožica Pušnik, Ilse Möller, Drago Druškovič, Hermi Pavlič, Marjanca Jemen-Božič in Janez Bitenc.

Na Rebrco pa prihajajo tudi otroci, ki ne znajo slovensko; tako je pogovorni jezik slovenski in nemški. Kljub dvojezičnosti in morda prav zaradi nje pa vlada

med otroki duh prijateljstva in spoštovanja.

V soboto, 30. julija, pa bodo otroci zopet šli domov in bodo vzeli s sabo svoje izdelke. Te umetnine jih bodo skozi leto spominjale na lepe dni na Rebrci. Mnogi od njih pa bodo drugo leto prav gotovo spet prišli, da bodo srečali svoje prijatelje na Rebrci.

**Pripravila
Heidi Stingler**